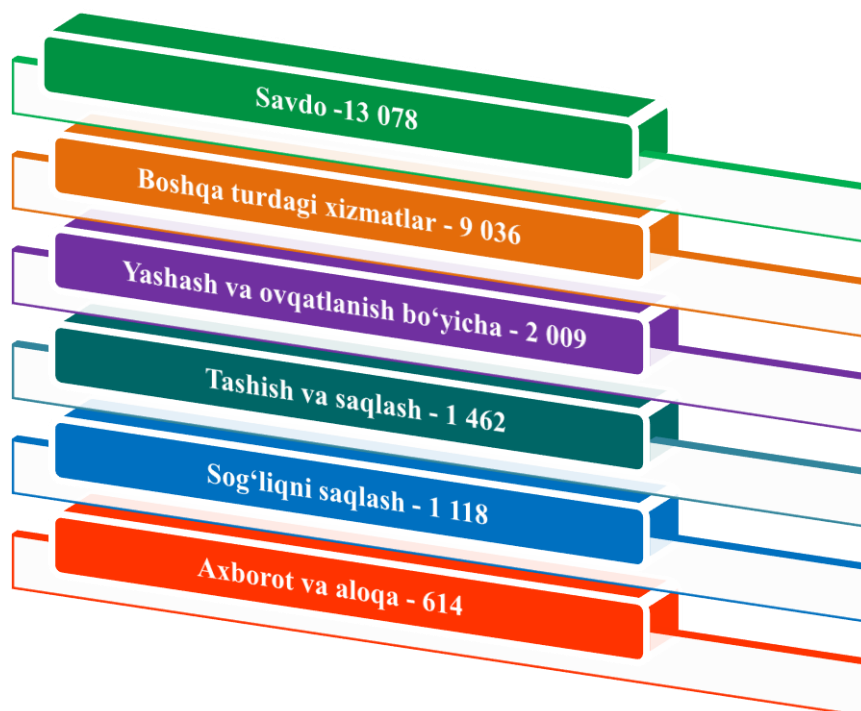

V. XIZMATLAR

Iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lgan xizmatlar sohasining ahamiyati juda ulkan va dolzarb hisoblanadi. Ishlab chiqarish jarayonlarining tobora murakkablashib borayotganligi, bozorni kunlik va individual talablarga mos iste'mol mollari bilan to'ldirish, innovatsion rivojlanishning jadal o'sishi jamiyat hayotining yangilanishiga olib keladi. Bu axborot, moliya, transport, sug'urta va boshqa turdagi xizmatlarsiz amalga oshmaydi.

Xizmatlar sohasida 2022- yil 1- oktabr holatiga 27,3 mingdan ortiq korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatmoqda, ushbu ko'rsatkich o'tgan yilning mos davriga nisbatan 104,8 % ni tashkil etdi. Yangi korxonalar va tashkilotlarni tashkil etish, shuningdek, faoliyat yuritayotgan korxonalar va tashkilotlar tomonidan innovatsion texnologiyalardan foydalanish va ko'rsatilayotgan xizmatlar ro'yxatini kengaytirish kelgusida ish o'rinlarini ko'paytirish va aholi farovonligini oshirishga yordam beradi.

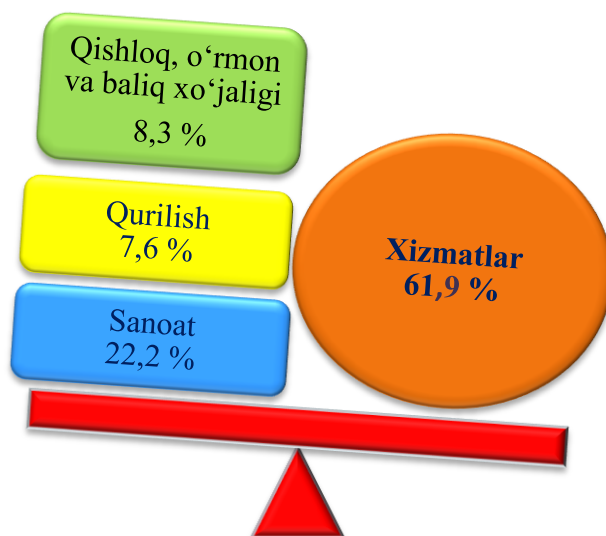
**Xizmatlar sohasiga taaluqli faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar
va tashkilotlar soni, birlikda**
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari) 2022- yil 1- oktabr holatiga

Ma'lumot uchun: 2022- yil 1-oktabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1,2 mingtaga ortdi. Ushbu sohada faoliyat yuritayotgan va kichik biznes subyektlariga tegishli korxonalar va tashkilotlar soni 1,1 mingtaga ortishi kuzatildi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati savdo faoliyati bilan shug'ullanadigan korxonalar va tashkilotlarda 108,2 % ni tashkil etdi. Ularning soni 900 taga ortdi. Shu bilan birga, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning o'sish sur'ati 100,2 % ni tashkil etib, ularning soni 5 taga ko'paydi.

2022- yil 1- oktabr holatiga korxonalar va tashkilotlarning umumiy sonida xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotganlarning ulushi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2022- yil 1- oktabr holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida eng yuqori ulushni savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlar 29,6 ni % tashkil etadi.

Yashash va ovqatlanish sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 4,6 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning umumiy sonidan tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 3,3 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasida faoliyat yuritayotgan va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 2,5 % ni tashkil etdi.

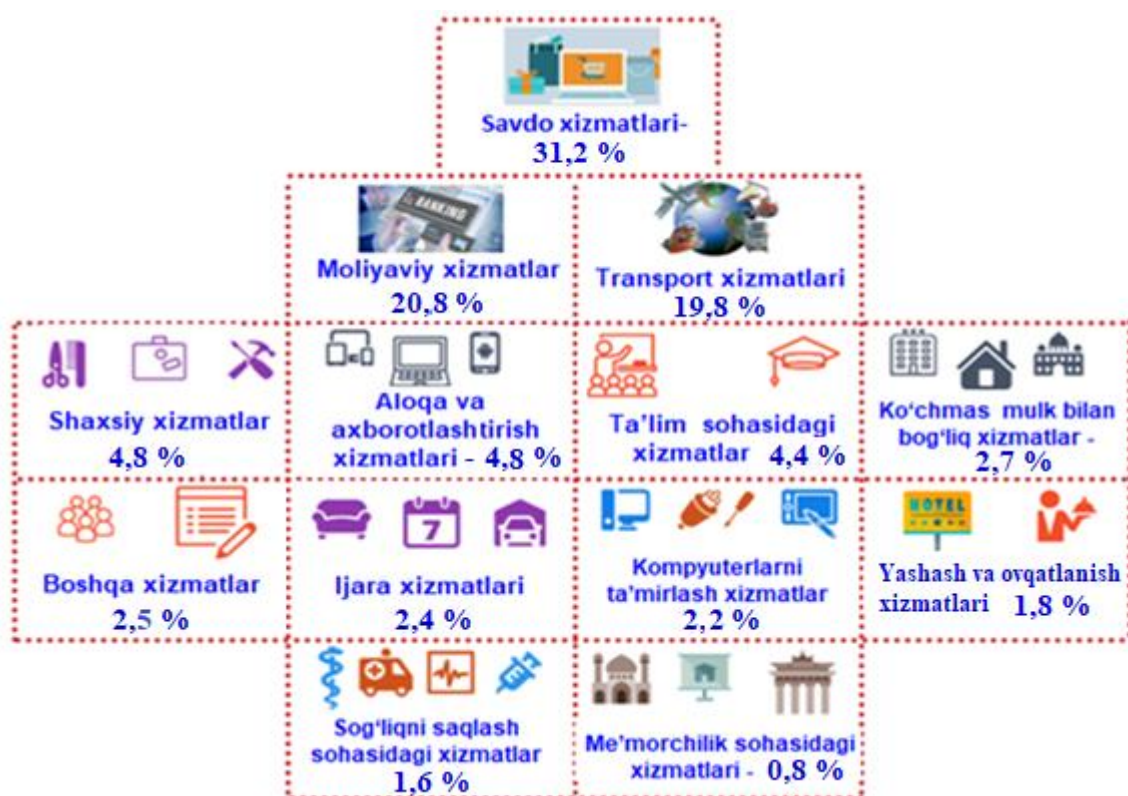
Axborot faoliyati bilan shug'ullanuvchi va aloqa xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlar ulushi 1,4 % ga teng bo'ldi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan (ko'rsatilgan) bozor xizmatlarning hajmi va o'sish sur'ati
(2022- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan % da</i>
Jami – xizmatlar	12 640,5	111,5	100,0
<i>jumladan asosiy turlari bo'yicha:</i>			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	604,2	126,0	4,8
moliyaviy xizmatlar	2 635,1	113,1	20,8
transport xizmatlari	2 502,5	108,9	19,8
<i>shu jumladan:</i> avtotransport xizmati	2 433,5	108,4	19,3
yashash va ovqatlanish xizmatlari	231,0	113,1	1,8
savdo xizmatlari	3 937,6	108,1	31,2
ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	340,5	111,0	2,7
ta'lim sohasidagi xizmatlar	561,5	122,9	4,4
sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	208,5	104,6	1,6
ijara xizmatlari	307,5	118,6	2,4
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	282,4	105,7	2,2
shaxsiy xizmatlar	612,7	111,8	4,8
me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	99,4	126,2	0,8
boshqa xizmatlar	317,7	111,5	2,5

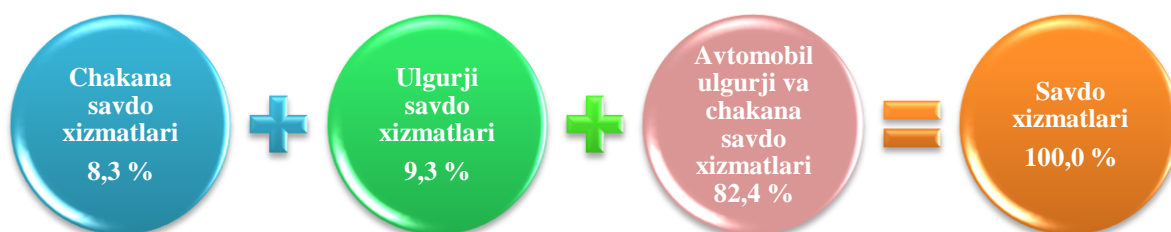
Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (31,2 %), moliyaviy xizmatlar (20,8 %), transport xizmatlari (19,8 %) tashkil etadi. Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni ta'lim sohasidagi xizmatlar (4,4 %), yashash va ovqatlanish kabi xizmatlar (1,8 %), me'morchilik, muhandislik izlanishlari, shuningdek, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (0,8 %) egalladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2022- yil yanvar-sentabr, jamiga nisbatan % da)

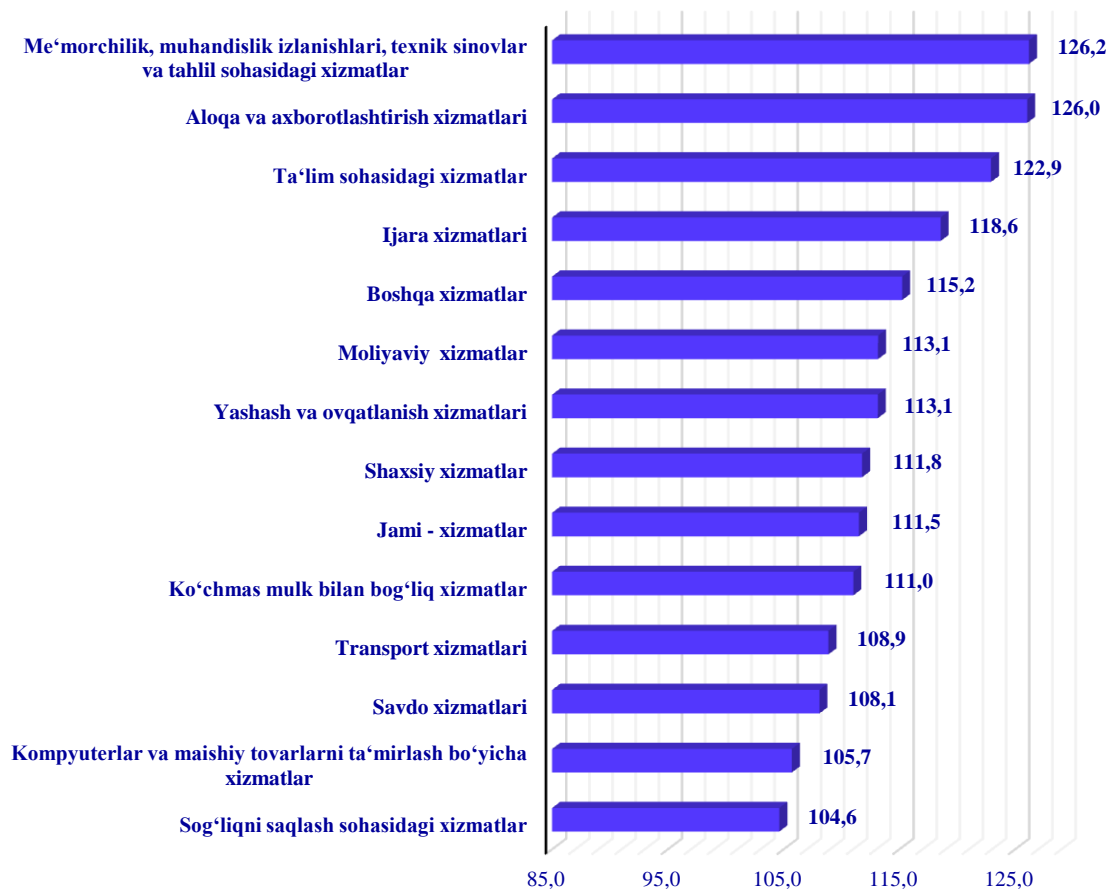
Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi savdo xizmatlari 108,1 % - eng yuqori ulushni tashkil etadi. Savdo oddiy taqsimlash mexanizmidan iste'molchiga yo'naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtda, savdo xizmatlari iqtisodiyotda ko'rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

Savdo xizmatlari tarkibida chakana savdo (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulush 31,2 % ni tashkil etadi.

2017-2022- yillarda xizmatlar sohasini rivojlantirish dasturini amalga oshirish natijasida moliyaviy xizmatlar - 113,1 %, ta'lim sohasidagi xizmatlar - 122,9 %, aloqa va axborotlashtirish - 126,0 % va transport xizmatlari - 108,9 % ko'rsatkich bilan yuqori o'sish sur'atlariga erishildi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, %
(2022- yil yanvar-sentabr oylari uchun)**

Respublikamizda kredit siyosati bo'yicha olib borilayotgan islohotlarning davom ettirilishi moliyaviy xizmatlarning o'sishiga imkoniyat yaratdi. 2022- yilning yanvar-sentabr oylarida moliyaviy xizmatlarning o'sish sur'ati 113,1 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, eng yuqori o'sish sur'atlari ijara xizmatlari (118,6 %)ni va boshqa xizmatlari (115,2 %)ni, kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlari (105,7 %) qayd etildi.

Xizmatlar tarkibida savdo xizmatlari – 31,2 % ulush bilan yetakchi o'rinni egalladi. Savdo xizmatlari hajmining oshish omillari yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Xizmatlar tarkibida transport xizmatlarining jami hajmga nisbatan ulushi 19,8 % ko'rsatkichga ega.

Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlar yashash va ovqatlanish sohasidagi xizmatlar (1,8 %), shuningdek, me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (0,8 %) ga to'g'ri kelgan.

Shahar va tumanlar kesimida xizmatlar ishlab chiqarish
(2022- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

	<i>Jami</i>			<i>Aholi jon boshiga</i>	
	<i>mlrd. so‘m</i>	<i>2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan %</i>	<i>jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi</i>	<i>ming so‘m</i>	<i>2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan %</i>
Andijon viloyati	12 640,5	111,5	100,0	3 855,1	109,3
<i>shaharlar:</i>					
Andijon	4 225,4	112,7	33,4	9 143,4	110,5
Xonobod	414,4	108,1	3,3	9 346,7	105,9
<i>tumanlar:</i>					
Oltinko‘l	572,9	111,5	4,5	3 075,3	109,0
Andijon	711,8	111,7	5,6	2 577,4	109,0
Baliqchi	635,5	111,8	5,0	3 046,6	109,6
Bo‘ston	303,8	106,7	2,4	4 034,4	104,4
Buloqboshi	488,9	111,4	3,9	3 303,5	109,5
Jalaquduq	488,1	111,6	3,9	2 530,4	109,4
Izboskan	582,2	111,0	4,6	2 354,9	109,0
Ulug‘nor	310,0	106,9	2,5	4 980,0	104,8
Qo‘rg‘ontepa	763,5	111,9	6,0	3 414,9	110,0
Asaka	824,2	112,1	6,5	2 404,9	109,6
Marhamat	502,6	111,1	4,0	2 790,0	108,8
Shahrixon	769,3	112,0	6,1	2 460,8	109,6
Paxtaobod	600,9	110,7	4,8	2 983,5	108,4
Xo‘jaobod	447,0	110,3	3,5	3 878,9	107,7

1) Hududlar bo‘yicha taqsimlanmaydigan hajmlarni qo‘shgan holda

Shahar va tumanlar kesimida xizmatlarning eng yuqori o‘shish sur‘ati Andijon shahar (112,7 %) va Asaka tumani (112,1 %)ga to‘g‘ri keldi.

Nisbatan past o‘shish sur‘atlari Boston tumani (106,7 %), Xonobod shahri (108,1 %), Ulug‘nor tumani (106,9 %) va Paxtabod tuman (110,7 %) larida kuzatildi.

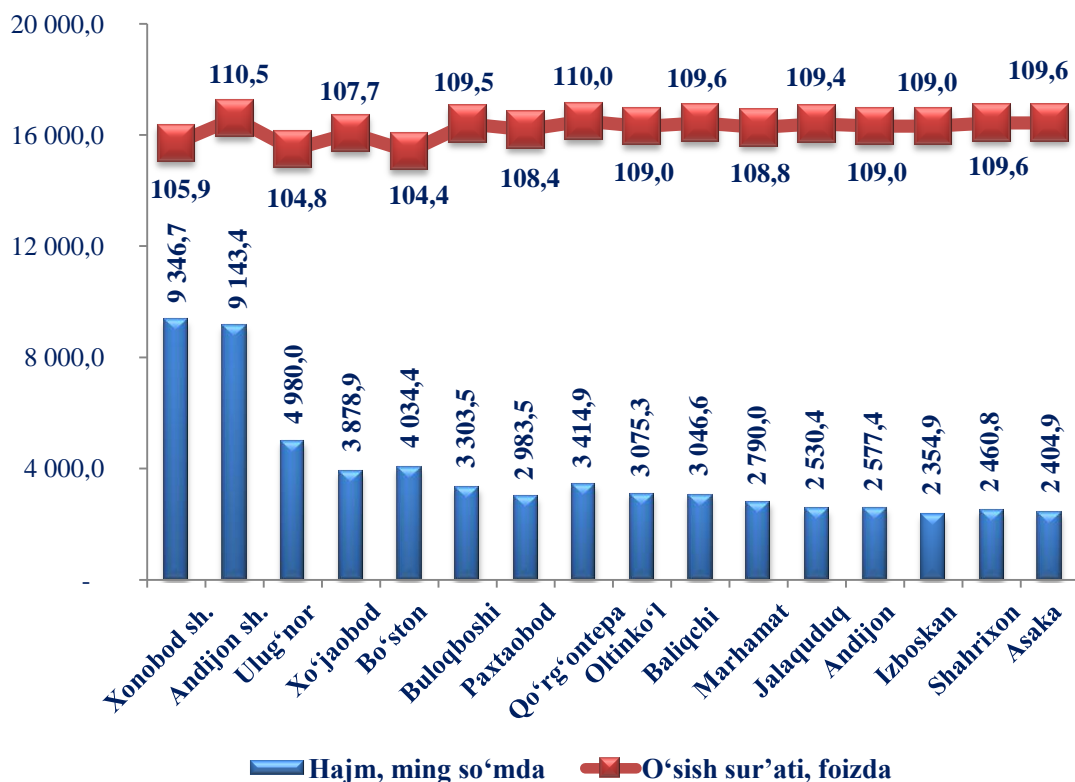
Viloyat bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarning 111,5 % dan ortig‘i Andijon shahri (112,7 %), Asaka tumani (112,1 %), Baliqchi tumani (111,8 %) va Andijon (111,7 %) tumanlari hissasiga to‘g‘ri keladi.

Nisbatan past ulushga ega tumanlar Ulug‘nor va Boston tumanlarida (106,7 %) kuzatildi.

2022- yil yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 3 855,1 ming so'mni tashkil qildi. O'sish sur'ati o'tgan yilga nisbatan 109,3 % ni tashkil etdi.

Ushbu ko'rsatkich hududlar o'rtasida Xonobod shahrida 9 346,7 ming so'mdan Izboskan tumanida 2 354,9 ming so'mgacha oraliqni tashkil etadi.

Hududlar bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o'sish sur'ati
(2022- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Andijon shahrida 9 143,4 ming so'mga teng bo'lib, o'sish sur'ati o'tgan yilning shu davriga nisbatan 110,5 % ni tashkil etdi.

Bundan tashqari, aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar hajmining sezilarli o'sishi Baliqchi (109,6 %), Andijon (109,0%) va Buloqbooshi (109,5 %) tumanlarida kuzatildi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlarning eng past ko'rsatkichi, Ulug'nor (4 980,0 ming so'm), Boston (4 034,4 ming so'm) tumanlarida kuzatildi.

Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish, uning tarkibini, yetarlicha rivojlangan jamiyat va rivojlangan ehtiyojlar bilan takomillashtirish mumkin va bu umuman hayot sifati kabi hodisa bilan bog'liq, chunki turli ehtiyojlarni qondirish jarayoni hayot sifatining muayyan standartini yaratadi.